

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Rzeszowie

LRZ.410.001.03.2023

Pani
Irena Marszałek-Czekierda
Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Rzeszowie
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rzeszowie
ul. Jagiellońska 26
35-025 Rzeszów

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/23/001 Wykonanie budżetu państwa w 2022 r. – wykorzystanie dotacji celowych z budżetu państwa na finansowanie wypłat dodatku osłonowego i na realizację świadczeń z funduszu alimentacyjnego

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rzeszowie ¹ 35-025 Rzeszów, ul. Jagiellońska 26
Kierownik jednostki kontrolowanej	Irena Marszałek-Czekierda, Dyrektor MOPS, od 28 lipca 2020 r.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ²
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli ³ Delegatura w Rzeszowie
Kontroler	Marek Sikora specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LRZ/16/2023 z dnia 11 stycznia 2023 r. (akta kontroli str. 3-5)

II. Cel i zakres kontroli

Cel kontroli   Celem kontroli było dokonanie oceny pod względem legalności, gospodarności i rzetelności wykorzystania przez Gminę Miasto Rzeszów⁴ w 2022 r. dotacji celowych z budżetu państwa na:

- Zakres kontroli   1) sfinansowanie wypłat dodatku osłonowego;
2) sfinansowanie realizacji świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Podstawą sformułowania oceny wymienionych wyżej obszarów były ustalenia dokonane w wyniku następujących działań kontrolnych:

- analizy planowania środków dotacji,
- analizy przyznania, wykorzystania i rozliczenia dotacji,
- analizy prawidłowości sporządzenia wybranych sprawozdań.

Opis ustaleń kontrolnych przedstawiono w części IV. *Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe kontrolowanej działalności.*

---

¹ Dalej: MOPS lub Ośrodek.

² Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

³ Dalej też: NIK.

⁴ Dalej: Miasto.

III. Ocena ogólna⁵ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykorzystanie przez Miasto w 2022 r. dotacji celowych otrzymanych z budżetu państwa w kwocie 3 585,5 tys. zł na realizację zadań z funduszu alimentacyjnego oraz w kwocie 8 060,1 tys. zł na finansowanie wypłaty dodatku osłonowego.

Ośrodek zapewnił środki umożliwiające realizację zadań z funduszu alimentacyjnego, składając Wojewodzie Podkarpackiemu⁶ miesięczne zapotrzebowania o dotację. Terminowo przekazywał Wojewodzie sprawozdania rzeczowo-finansowe z realizacji zadań przewidzianych w ustawie z dnia 7 września 2007 r. *o pomocy osobom uprawnionym do alimentów*⁷, a Miastu kwartalne sprawozdania Rb-50 o dotacjach/wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej. Prawidłowo realizował działania związane z wypłatą świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Miasto zwróciło niewykorzystane środki z dotacji w terminie określonym w ustawie z dnia 27 sierpnia 2007 r. *o finansach publicznych*⁸

Ośrodek zapewnił również środki na wypłatę dodatku osłonowego składając Wojewodzie kwartalne wnioski o dotację oraz miesięczne informacje o zrealizowanych i planowanych wypłatach dodatku. Wnioski o wypłatę dodatku dla gospodarstwa domowego były odpowiednio weryfikowane, w tym w zakresie zgłoszenia głównego źródła zasilania do Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków⁹ zgodnie z wymogami z ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. *o dodatku osłonowym*¹⁰. MOPS wywiązywał się z obowiązków sprawozdawczych przedstawiając Wojewodzie kwartalne rozliczenia. Miasto zwróciło niewykorzystaną część dotacji w ustawowym terminie.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie realizację przez Ośrodek zadań z zakresu dodatku osłonowego pomimo niezrealizowania wszystkich wypłat dodatku, na podstawie wniosków złożonych w styczniu 2022 r., w ustawowym terminie, tj. do 31 marca 2022 r. Nieterminowo wypłacone dodatki w kwocie 123,0 tys. zł, stanowiły 1,5% wszystkich wypłaconych w kontrolowanym okresie dodatków. Nieterminowa realizacja wypłat dodatku, jako świadczenia jednorazowego wprowadzonego w 2022 r., związana była z koniecznością odpowiedniej weryfikacji wniosków w celu ustalenia prawa i wysokości świadczenia oraz wpływem w styczniu 2022 r. ponad 6 tys. wniosków, jak i zapewnieniem realizacji bieżących zadań przez Ośrodek.

⁵ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2022 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej, ani dla negatywnej stosuje się ocenę w formie opisowej.

⁶ Dalej: Wojewoda.

⁷ Dz. U. z 2022 r. poz. 1205, ze zm.

⁸ Dz. U. z 2022 r. poz. 1634, ze zm.

⁹ Dalej: CEEB.

¹⁰ Dz. U. z 2023 r. poz. 169, ze zm.

IV. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe¹¹ kontrolowanej działalności

OBSZAR 1. Dotacja celowa z budżetu państwa na finansowanie wypłat dodatku osłonowego

Opis stanu faktycznego

1.1.-1.3.

Prezydent Miasta Rzeszowa¹² upoważnił Dyrektora MOPS, a na jego wniosek także 44 pracowników MOPS, do prowadzenia postępowań w sprawach wynikających z ustawy o dodatku osłonowym¹³.

Zadania dotyczące prowadzenia postępowań i wydawania stosownych rozstrzygnięć administracyjnych w zakresie dodatku osłonowego zostały przydzielone czterem działom merytorycznym funkcjonującym w ramach Pionu Świadczeń Socjalnych MOPS¹⁴.

(akta kontroli str. 6-22)

MOPS do obsługi dodatków osłonowych wykorzystywał, na podstawie wykupionej licencji, program *Dodatek Osłonowy* stanowiący moduł oprogramowania do obsługi Świadczeń Rodzinnych, dla którego producent uzyskał świadectwo zgodności¹⁵. W programie *Dodatek Osłonowy* gromadzone były w szczególności: dane identyfikacyjne oraz adres zamieszkania wnioskodawcy i członków jego gospodarstwa domowego, dane kontaktowe, numer rachunku bankowego, dane dotyczące sytuacji dochodowej i zawodowej, nazwa podmiotu, do którego opłacane były składki na ubezpieczenie zdrowotne, informacja o wielkości gospodarstwa rolnego, dane dotyczące źródeł ogrzewania na paliwo stałe. Oprogramowanie umożliwiało m.in. generowanie następujących zestawień: raport z listy wprowadzonych wniosków i danych w nich zawartych, raport z listy rozstrzygnięć, raport dotyczący wypłat dodatku osłonowego, raport z listy powiadomień o przyznanych dodatku osłonowym¹⁶.

(akta kontroli str. 23-29)

W 2022 r. złożono łącznie 14 757 wniosków o wypłatę dodatku osłonowego, w tym do 31 stycznia 2022 r. – 6 215 wniosków, do 31 października 2022 r. – 14 747, a 10 po tym terminie.

(akta kontroli str. 31-32)

Do 31 marca 2022 r. wypłacono dodatek osłonowy dotyczący 5 221 wniosków – wszystkie wypłaty dotyczyły wniosków złożonych do 31 stycznia 2022 r. (jako pierwsza rata¹⁷) – a do 2 grudnia 2022 r. wypłacono ten dodatek na podstawie 13 225 wniosków, w tym 5 924 jako druga rata. Joanna Wisz Zastępca Dyrektora MOPS

¹¹ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

¹² Dalej: Prezydent Rzeszowa.

¹³ Pracownicy zostali upoważnieni w szczególności do: ustalania prawa do dodatku osłonowego, do przekazywania informacji o przyznaniu dodatku osłonowego oraz rozstrzygnięcia w sprawach niezależnie pobranego dodatku osłonowego. Z tych pracowników Dyrektor MOPS oraz sześciu pracowników zostało upoważnionych do wydawania w ww. sprawach decyzji administracyjnych i zaświadczeń.

¹⁴ Działowi Świadczeń Rodzinnych i Alimentacyjnych, Działowi Świadczeń Opiekuńczych, Działowi Dodatków Mieszkaniowych oraz Działowi Realizacji Świadczeń i Należności.

¹⁵ Świadectwo zgodności wydane na podstawie § 6 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 listopada 2007 r. w sprawie systemów teleinformatycznych stosowanych do realizacji zadań w zakresie świadczeń rodzinnych w urzędach administracji publicznej (Dz. U. Nr 216, poz. 1610).

¹⁶ Analizy i raporty mogą być zapisywane w formatach: *.pdf, *.rtf, *.odt, *.xls, *.csv, *.html.

¹⁷ Zgodnie z art. 2 ust. 8 ustawy o dodatku osłonowym w dodatek był wypłacany w dwóch równych ratach w terminie do 31 marca 2022 r. oraz do 2 grudnia 2022 r. (15 lutego 2023 r. zmieniono termin wypłaty z „do 2 grudnia 2022 r.” na „do 31 grudnia 2023 r.”), a w przypadku złożenia wniosku później niż 2 miesiące przed upływem tych terminów, dodatek wypłacany był jednorazowo niezwłocznie po przyznaniu tego dodatku.

wyjaśniła, że z 6 215 wniosków złożonych do 31 stycznia 2022 r., 5 941 rozpatrzono pozytywnie, z tego 5 361¹⁸ przekazano do realizacji do 31 marca 2022 r., przy czym 5 221 z nich wypłacono jako pierwsza rata¹⁹. Z 5 941 wniosków pozytywnie rozpatrzonych, 5 924 zrealizowano jako druga rata, a 17 wniosków nie zrealizowano z powodu śmierci wnioskodawców przed wypłatą tej raty.

Odmownie rozpatrzono 772 wnioski, a 517 nie rozpatrzono, w tym 10 pozostawiono bez rozpoznania z uwagi na wymóg w art. 2 ust. 9 ustawy o dodatku osłonowym²⁰.

(akta kontroli str. 31-42)

1.4.

Na podstawie przeglądu analitycznego danych z bazy wniosków o wypłatę dodatku osłonowego ustalono, że 333 osoby złożyło więcej niż jeden wniosek, a spraw, w których na jeden adres złożono więcej niż jeden wniosek było 788.

W jednym przypadku na jeden adres (schroniska dla bezdomnych) złożono 23 wnioski. Pozytywnie rozstrzygnięto cztery wnioski z tym, że w jednym przypadku osoba faktycznie zamieszkiwała pod innym adresem. W pozostałych trzech sprawach, po ustaleniu, że wnioskodawcy są podopiecznymi schroniska, wszczęto postępowania w sprawie nienależnie pobranego świadczenia, które zakończyły się wydaniem decyzji zobowiązującej do jego zwrotu. Do dnia kontroli tego zagadnienia jedna osoba zwróciła wypłacony dodatek, a jedna odwołała się od decyzji do Samorządowego Kolegium Odwoławczego. Zastępca Dyrektora MOPS wyjaśniła, że przyznając dodatki osłonowe pracownicy MOPS nie utożsamili adresu zamieszkania wnioskodawców z adresem schroniska, a powyższe było wynikiem liczby spraw do rozstrzygnięcia. Pozostałe 19 wniosków o wypłatę dodatku z tego adresu rozpatrzono negatywnie poprzez odmowę przyznania świadczenia, a decyzje są ostateczne.

(akta kontroli str. 43-72)

Do szczegółowego badania pod kątem prawidłowości rozpatrywania wniosków o wypłatę dodatku osłonowego wybrano w sposób celowy 50 spraw, z tego: 40²¹ skutkujących wypłaceniem dodatku w łącznej kwocie 20,2 tys. zł²² (po 10²³ z każdego kwartału) oraz 10²⁴ wniosków, w których wydano decyzję odmowną lub pozostawiono wniosek bez rozpoznania.

(akta kontroli str. 73-122)

W pięciu badanych przypadkach, w których wnioski zostały złożone po 31 października 2022 r., pozostawiano je bez rozpoznania (zgodnie z art. 2 ust. 9 ww. ustawy), o czym zawiadomiono wnioskodawców.

¹⁸ Rozpatrzonych pozytywnie do 30 marca 2022 r.

¹⁹ 136 z udostępniono wypłat gotówkowych nie zostały pobrane, a cztery – z powodu śmierci wnioskodawcy przed wypłatą pierwszej raty – nie zostało przekazanych do realizacji.

²⁰ Wnioski o wypłatę dodatku osłonowego złożone po 31 października 2022 r. pozostawia się bez rozpoznania.

²¹ Ze spraw, w których jedna osoba złożyła więcej niż jeden wniosek lub na jeden adres złożono więcej niż jeden wniosek. Oznaczenie wnioskodawcy i data złożenia wniosku: 2322 i 23428 z 26 stycznia 2022 r.; 49748 z 28 stycznia 2022 r.; 50231 i 49866 z 31 stycznia 2022 r.; 23093, 26458 i 50819 z 23 lutego 2022 r.; 51248 i 51249 z 14 marca 2022 r.; 49913 z 11 kwietnia 2022 r.; 49866 z 13 kwietnia 2022 r.; 8758 z 27 kwietnia 2022 r.; 50477, 52768 i 26602 z 28 kwietnia 2022 r.; 5438 z 18 maja 2022 r.; 9960 i 53261 z 19 maja 2022 r.; 8739 z 22 czerwca 2022 r.; 4088 i 54448 z 13 lipca 2022 r.; 55566 z 16 sierpnia 2022 r.; 8817 z 23 sierpnia 2022 r.; 55710 z 25 sierpnia 2022 r.; 55937 z 7 września 2022 r.; 26602 i 52768 z 9 września 2022 r.; 56011 z 12 września 2022 r.; 51248 z 26 września 2022 r.; 56348 i 3534 z 6 października 2022 r.; 55608 z 7 października 2022 r.; 56856 z 17 października 2022 r.; 56243 i 15119 z 18 października 2022 r.; 56720 z 24 października 2022 r.; 56873 z 26 października 2022 r.; 56996 z 28 października 2022 r.; 57055 z 31 października 2022 r.

²² Co stanowiło 0,3% wykorzystanej w 2022 r. dotacji.

²³ W tym w przypadku I kwartału pięć wniosków z miesiąca stycznia 2022 r.

²⁴ Oznaczenie wnioskodawcy i data złożenia wniosku: 47446 z 12 stycznia 2022 r.; 54256 i 32399 z 30 czerwca 2022 r.; 57136 i 57137 z 31 października 2022 r.; 38749 z 1 listopada 2022 r.; 57248 z 10 listopada 2022 r.; 57275 z 21 listopada 2022 r.; 43411 z 2 grudnia 2022 r.; 57368 z 2 grudnia 2022 r.

W pozostałych 40 sprawach złożone wnioski były kompletne i prawidłowo wypełnione, jednak w ramach prowadzonych postępowań w pięciu²⁵ przypadkach Ośrodek wezwał wnioskodawców do określenia czy wniosek ten jest uzupełnieniem wcześniejszego czy nowym wnioskiem, a w pięciu²⁶ innych do potwierdzenia zgłoszenia źródła ogrzewania do CEEB wraz z deklaracją. Wnioski weryfikowano pod kątem ilości osób wchodzących w skład gospodarstwa domowego za pomocą systemu dziedzicznego SR moduł Dodatek Osłonowy. Wnioski weryfikowano również pod kątem kryterium dochodowego, w szczególności MOPS samodzielnie pozyskiwał informacje i zaświadczenia m.in. od organów podatkowych, Ministra Finansów oraz organów emerytalno-rentowych. Pozyskane w taki sposób dokumenty były załączane do akt sprawy.

Wnioski składane w związku z wykorzystywaniem jako głównego źródła ogrzewania urzędów zasilanych węglem lub paliwami węglowodnikami²⁷, weryfikowane były pod względem zgłoszenia/wpisania głównego źródła ogrzewania wnioskodawcy do CEEB. W jednym²⁸ przypadku w ramach tej weryfikacji (w styczniu 2022 r.) uzyskano informację z Urzędu Miasta Rzeszowa²⁹ o danych zawartych w CEEB. W pozostałych przypadkach weryfikacja następowała poprzez wymaganie przedłożenia przez wnioskodawców kopii deklaracji wraz z potwierdzeniem jej zgłoszenia do CEEB lub innego dokumentu potwierdzającego fakt zgłoszenia, a po 12 sierpnia 2022 r.³⁰ poprzez weryfikację w CEEB. Dyrektor MOPS wyjaśniła, że w początkowej fazie weryfikacja ta odbywała się w formie wymiany informacji z Urzędem Miasta. W związku z pojawieniem się wątpliwości co do takiego sposobu potwierdzania danych³¹, Ośrodek uzyskał od Ministerstwa Klimatu i Środowiska stanowisko, że swoje działania można oprzeć na kulturze oświadczeń wnioskodawcy, bądź przedstawiania stosownych dokumentów. Wobec tego organ wzywał do doręczenia kopii deklaracji zgłoszonej do CEEB, bądź innego dokumentu potwierdzającego tę okoliczność. Po nowelizacji w sierpniu 2022 r. ustawy o dodatku osłonowym weryfikacja zgłoszenia do CEEB dokonywana była za pośrednictwem Zintegrowanego Systemu Wsparcia Polityki i Programów Ograniczenia Niskiej Emisji.

W badanej próbie, pięć³² wniosków rozpatrzono negatywnie. W tych przypadkach średnia miesięczna kwota dochodów na osobę przekraczała wskazaną w art. 2 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o dodatku osłonowym, w związku z tym wydano decyzje odmawiające przyznania dodatku osłonowego, zgodnie z art. 2 ust. 11 ww. ustawy.

Pozytywnie rozpatrzono 40 wniosków. W 35 przypadkach wnioskodawcom przesyłano, na wskazany adres poczty elektronicznej, informację o przyznaniu dodatku osłonowego, a gdy nie wskazano tego adresu, pozostawiono ją do odbioru osobistego, zgodnie z art. 2 ust. 12 ustawy o dodatku osłonowym. W pięciu³³ przypadkach, gdy zmieniano prawo do świadczenia, wydano decyzje w zakresie wysokości świadczenia (zgodnie z art. 2 ust. 11 tej ustawy), które doręczono wnioskodawcom. Wypłacano pełną kwotę świadczenia. Wypłatę na podstawie

²⁵ Oznaczenie wnioskodawcy i data złożenia wniosku: 49913 z 11 kwietnia 2022 r.; 49866 z 13 kwietnia 2022 r.; 26602 i 52768 z 9 września 2022 r.; 51248 z 26 września 2022 r.

²⁶ Oznaczenie wnioskodawcy i data złożenia wniosku: 51249 z 14 marca 2022 r.; 51248 z 31 marca 2022 r.; 8758 z 27 kwietnia 2022 r.; 26602 i 50477 z 28 kwietnia 2022 r.

²⁷ Na podstawie art. 2 ust. 6 ustawy o dodatku osłonowym.

²⁸ Oznaczenie wnioskodawcy i data złożenia wniosku: 49866 z 31 stycznia 2022 r.

²⁹ Dalej: Urząd Miasta.

³⁰ Od 12 sierpnia 2022 r. wszedł w życie przepis art. 17a ustawy o dodatku osłonowym, zgodnie z którym prezydent miasta dokonuje weryfikacji wniosku o wypłatę dodatku osłonowego, w szczególności w zakresie zgłoszenia lub wpisania głównego źródła ogrzewania w CEEB.

³¹ W kontekście zamieszczenia na stronie internetowej Urzędu Ochrony Danych Osobowych materiału informacyjnego „Czy OPS może weryfikować źródła ogrzewania z CEEB przy rozpatrywaniu wniosku o dodatek osłonowy”.

³² Oznaczenie wnioskodawcy i data złożenia wniosku: 47446 z 12 stycznia 2022 r.; 54256 i 32399 z 30 czerwca 2022 r.; 57136 i 57137 z 31 października 2022 r.

³³ Oznaczenie wnioskodawcy i data złożenia wniosku: 49913 z 11 kwietnia 2022 r.; 49866 z 13 kwietnia 2022 r.; 26602 i 52768 z 9 września 2022 r.; 51248 z 26 września 2022 r.

wniosków złożonych w styczniu 2022 r.³⁴ zrealizowano w dwóch równych ratach w terminie do 31 marca 2022 r. i do 2 grudnia 2022 r., zgodnie z wówczas obowiązującą treścią art. 2 ust. 8 ww. ustawy. W pozostałych sprawach dodatek wypłacano jednorazowo z tym, że w czterech przypadkach po 2 grudnia 2022 r., a przed 31 grudnia 2022 r., co wynikało z faktu rozpatrzenia ich po tym terminie. W dwóch³⁵ przypadkach spowodowane było to opóźnionym przekazaniem wniosków przez Urząd Miasta, do którego te wnioski wpłynęły³⁶, a w pozostałych dwóch³⁷ długotrwałym rozpatrywaniem wniosków – pierwsze udokumentowane czynności związane z ich rozpatrzeniem wykonano po 70 dniach od daty złożenia. Zastępca Dyrektora MOPS wyjaśniła, że *te dwa wnioski zostały przypisane do realizacji pracownikowi, jednak ze względu na jego długotrwałą nieobecność, która ostatecznie okazała się długoterminowym zwolnieniem chorobowym, zostały przekazane do realizacji innemu pracownikowi.*

W dniu 15 lutego 2023 r. poprzez zmianę przepisu art. 2 ust. 8 ustawy o *dodatku osłonowym*³⁸ przedłużono termin wypłaty dodatku osłonowego do końca 2023 r., wskazując, że dodatek osłonowy wypłacany jest w dwóch równych ratach w terminie do 31 marca 2022 r. oraz do 31 grudnia 2023 r.

(akta kontroli str. 73-167, 234-237)

1.5.

MOPS zapewnił środki na wypłatę dodatku osłonowego. Składał Wojewodzie na II, III i IV kwartał 2022 r., 15 dnia miesiąca poprzedzającego dany kwartał (a na I kwartał 15 lutego 2022 r.), wnioski o przyznanie dotacji na wypłatę dodatku osłonowego, zgodnie z art. 3 ust. 3-4 ustawy o *dodatku osłonowym*. W dniu 15 lutego 2022 r. złożył wniosek na kwotę 1 836 tys. zł³⁹, 15 marca 2022 r. na kwotę 4 794 tys. zł⁴⁰, 15 czerwca 2022 r. na kwotę 1 581 tys. zł⁴¹, a 15 września 2022 r. na kwotę 1 428 tys. zł⁴².

Ponadto, w odpowiedzi na pisma Podkarpackiego Urzędu Wojewódzkiego w Rzeszowie⁴³, od maja 2022 r. składał do PUW miesięczne informacje o zrealizowanych i planowanych wypłatach dodatku.

Na podstawie tych wniosków i informacji, PUW w 2022 r. przekazywał dotację w miesięcznych transzach, według zgłaszanego zapotrzebowania: 1 836,1 tys. zł w marcu, 1 000,0 tys. zł w kwietniu, 389,8 tys. zł w maju, 2 345,7 tys. zł w czerwcu, 394,3 tys. zł w lipcu, 408,8 tys. zł w sierpniu, 442,5 tys. zł we wrześniu, 157,3 tys. zł w październiku, 1 292,7 tys. zł w listopadzie i 84,1 tys. zł w grudniu. Łącznie Wojewoda na wypłatę dodatku osłonowego przekazał 8 351,1 tys. zł dotacji.

(akta kontroli str. 169-187)

1.6

Ośrodek, w rozliczeniu z wykorzystania dotacji z budżetu państwa przeznaczonej na wypłatę dodatku osłonowego za 2022 r. przekazany do PUW, wykazał, że na realizację tego zadania wykorzystał dotację w kwocie 8 060,1 tys. zł, z tego 7 902,1

³⁴ Pięciu badanych.

³⁵ Oznaczenie wnioskodawcy i data złożenia wniosku: 51248 z 26 września 2022 r.; 56856 z 17 października 2022 r.

³⁶ Wnioski wpłynęły do Urzędu Miasta odpowiednio 26 września 2022 r. (51248) i 17 października 2022 r. (56856), a zostały przekazane Ośrodkowi 8 listopada 2022 r.

³⁷ Oznaczenie wnioskodawcy i data złożenia wniosku: 52768 i 26602 z 9 września 2022 r.

³⁸ Na podstawie art. 7 pkt 1 ustawy z dnia 8 lutego 2023 r. o *zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw oraz niektórych innych ustaw* (Dz. U. poz. 295).

³⁹ Na marzec w całej wnioskowanej kwocie.

⁴⁰ Z tego na: kwiecień 1 000,0 tys. zł, maj 1 500,0 tys. zł, czerwiec 2 294,0 tys. zł.

⁴¹ Z tego na: lipiec 510,0 tys. zł, sierpień 459,0 tys. zł, wrzesień 612,0 tys. zł.

⁴² Z tego: na październik 663,0 tys. zł, listopad 765,0 tys. zł.

⁴³ Dalej: PUW.

tys. zł stanowiły wypłacone dodatki, a 158,0 tys. zł koszty obsługi zadania⁴⁴, zgodnie z art. 4 ust. 2 ustawy o dodatku osłonowym. Powyższe kwoty zgodne były z ujętymi na koncie 130 „Rachunek bieżący jednostki” (analitka ZZG-852-85295).

Nadpłata dotacji za kwartał zaliczana była na poczet dotacji należnej w kwartale następnym, z wyjątkiem nadpłaty za cały rok w kwocie 291,0 tys. zł, którą przekazano na rachunek PUW 20 stycznia 2023 r., zgodnie z art. 3 ust. 5 ustawy o dodatku osłonowym.

Z raportu dotyczącego wypłat dodatku osłonowego wygenerowanego z programu Dodatek Osłonowy wynika, że wypłacono dodatki w łącznej wysokości 7 901,4 tys. zł, czyli o 700 zł mniej od przedstawionych jako wykorzystane i wynikających z ewidencji na koncie 130 „Rachunek bieżący jednostki”. Różnica ta wynika z faktu nadpłacenia świadczenia w dwóch przypadkach (300 zł i 400 zł). Ośrodek wezwał tych wnioskodawców o zwrot nadpłat. Z-ca Dyrektora MOPS wyjaśniła, że sytuacje te zaistniały w związku z licznymi zwrotami przelewów, nieodebraniem wypłat gotówkowych realizowanych przez bank oraz zwrotem przekazów pocztowych, zwłaszcza w przypadku wypłat drugiej raty dodatku. Ilość tych zwrotów i powtarzalność sytuacji w przypadku części osób, doprowadziła do nieuważnego zakwalifikowania ww. osób na kolejne listy wypłat.

Osobom, którym nadpłacono świadczenia w dniu 16 lutego 2023 r. przekazano wezwania do zwrotu nadpłaconych kwot dodatku.

(akta kontroli str. 169, 188-190, 193-222, 257)

1.7.

Kontrolę terminowości wypłaty dodatku osłonowego przeprowadzono na próbie 60 wniosków, w tym 40 wskazanych w punkcie 1.4 niniejszego wystąpienia oraz 20⁴⁵ wybranych losowo z wniosków złożonych w październiku 2022 r., na podstawie których wypłacono świadczenia w łącznej wysokości 34,1 tys. zł⁴⁶.

We wszystkich badanych przypadkach, w których wnioski złożono w styczniu 2022 r., dodatek wypłacono w dwóch równych ratach w terminie do 31 marca 2022 r. oraz do 2 grudnia 2022 r., zgodnie z art. 2 ust. 8 ustawy o dodatku osłonowym (według treści obowiązującej do 15 lutego 2023 r.). W pozostałych badanych przypadkach, gdy dodatek wypłacano jednorazowo, niezwłocznie po przyznaniu dodatku, sześć wypłat zrealizowano po 2 grudnia 2022 r. a przed końcem 2022 r., w tym cztery wskazane w pkt 1.4 niniejszego wystąpienia. W dwóch⁴⁷ pozostałych przypadkach Ośrodek wystąpił 21 i 22 listopada 2022 r. do urzędów skarbowych celem ustalenia dochodu członka rodziny. Informacje w tym zakresie Ośrodek uzyskał w dniach 7 i 22 grudnia 2022 r.

Dodatkowo w dwóch⁴⁸ przypadkach, gdy wypłata następowała gotówkowo, Ośrodek udostępnił środki na wypłaty przed 2 grudnia 2022 r., a wnioskodawcy odebrali dodatek po tym terminie, jednak przed 31 grudnia 2022 r.

(akta kontroli str. 73-122, 153-168, 226-237)

Z wniosków o wypłatę dodatku osłonowego złożonych do 31 stycznia 2022 r., w terminie do 31 marca 2022 r. jako pierwszą ratę wypłacono dodatek na podstawie 5 221 wniosków – nie wypłacono 580⁴⁹ na kwotę 123,0 tys. zł, a do 2 grudnia jako

⁴⁴ 2% łącznej kwoty dotacji wypłaconych w gminie.

⁴⁵ Oznaczenie wnioskodawcy i data złożenia wniosku: 56611 z 17 października 2022 r.; 56631 a 18 października 2022 r.; 56707 z 20 października 2022 r.; 47589 z 25 października 2022 r.; 8331 i 56843 z 26 października 2022 r.; 10688 z 27 października 2022 r.; 6881, 57188, 57155, 56851, 57076, 34231, 3874, 3522, 42686, 27069, 20762, 33354, 57195 z 31 października 2022 r.

⁴⁶ Co stanowiło 0,4% wykorzystanej w 2022 r. dotacji.

⁴⁷ Oznaczenie wnioskodawcy i data złożenia wniosku: 8331 z 26 października 2022 r.; 57188 z 31 października 2022 r.

⁴⁸ Oznaczenie wnioskodawcy i data złożenia wniosku: 56843 z 26 października 2022 r.; 56851 s 31 października 2022 r.

⁴⁹ Z 720 wniosków, przed 31 marca 2022 r. w przypadku 136 wniosków wypłatę udostępniono w formie gotówki, a czterech wnioskodawców zmarło.

drugą ratę wypłacono na podstawie wszystkich pozytywnie rozpatrzonych 5 924 wniosków (17 wnioskodawców zmarło przed wypłatą tej raty).

Z wniosków o wypłatę dodatku złożonych do 31 października 2022 r. w terminie do 31 grudnia 2022 r. wypłacono dodatki osłonowe na podstawie 13 424 wniosków na kwotę 7 902,1 tys. zł. Nie wypłacono dodatku dotyczącego 26 wniosków na kwotę 16,4 tys. zł.

Z wyjaśnień Zastępcy Dyrektora MOPS wynika, że ze względu na liczbę złożonych wniosków (w okresie 24-31 stycznia 2022 r. złożono 3 205 wniosków i 24-31 października 2022 r. – 967), a także konieczność przeprowadzenia rzetelnego postępowania w celu ustalenia prawa do świadczenia, brak było możliwości wypłaty w ustawowym terminie w przypadku każdego z wniosków. Znaczenie miała także realizacja innych zadań Ośrodka, a także fluktuacja kadry.

W dniu 25 stycznia 2022 r. PUW w odpowiedzi na prośbę MOPS o zabezpieczenie w planie finansowym na 2023 r. kwoty 16,4 tys. zł na pokrycie wypłat dodatku osłonowego, w związku z tym, że Ośrodek nie był w stanie zrealizować wszystkich wypłat w 2022 r.⁵⁰, poinformował, że przepisy ustawy o dodatku osłonowym wykluczają wypłatę świadczenia w 2023 r. Wskazał równocześnie, że realizacja wypłat mogłaby zostać podjęta wyłącznie w przypadku nowelizacji tej ustawy.

W lutym 2023 r. zmieniono zapisy art. 2 ust. 8 ustawy o dodatku osłonowym, przedłużając termin wypłaty dodatku osłonowego z 2 grudnia 2022 r. do 31 grudnia 2023 r.

(akta kontroli str. 31-32, 223-225, 238-250)

1.8.

Ośrodek wywiązywał się z obowiązków sprawozdawczych. Zgodnie z art. 4 ust. 3 ustawy o dodatku osłonowym przedstawiano Wojewodzie, w terminie do 15 dnia miesiąca następującego po kwartale, rozliczenie dotacji z wyodrębnieniem liczby i kwoty wypłaconych dodatków osłonowych, sporządzone narastająco od 1 stycznia 2022 r. do dnia kończącego dany kwartał.

(akta kontroli str. 251-257)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Ośrodek wypłacił po 31 marca 2022 r. dodatki osłonowe na kwotę 123,1 tys. zł na podstawie 580⁵¹ wniosków o wypłatę dodatku złożonych do dnia 31 stycznia 2022 r., co stanowiło 1,5% kwoty dodatków wypłaconych w 2022 r. Zgodnie z art. 2 ust. 8 ustawy o dodatku osłonowym dodatek osłonowy wypłacany jest w dwóch równych ratach w terminie do dnia 31 marca 2022 r. oraz 31 grudnia 2023 r., a w przypadku gdy osoba złoży wniosek o wypłatę dodatku osłonowego później niż na dwa miesiące przed upływem tych terminów, dodatek osłonowy jest wypłacany jednorazowo, niezwłocznie po przyznaniu tego dodatku.

Zastępca Dyrektora MOPS wyjaśniła, że w styczniu 2022 r. wpłynęło 6 215 wniosków, z tego w ostatnim tygodniu stycznia – 3 205. Ze względu na liczbę złożonych wniosków, zwłaszcza w ostatnim okresie ich naboru (tj. do 31 stycznia 2022 r. i 31 października 2022 r.), a także konieczność przeprowadzania rzetelnego postępowania o ustalenie prawa do świadczenia, brak było możliwości wypłaty

⁵⁰ Ze względu na konieczność oczekiwania na korespondencje z organów podatkowych, organów emerytalno-rentowych lub innych rejestrów publicznych w zakresie danych mających zasadnicze znaczenie dla ustalenia prawa i wysokości dodatku.

⁵¹ Do 31 marca 2022 r. nie wypłacono dodatku osłonowego na podstawie 720 wniosków złożonych do 31 stycznia 2022 r., w tym (przed 31 marca 2022 r.) w przypadku 136 wniosków wypłatę udostępniono w formie gotówki, a w czterech przypadkach wnioskodawcy zmarli.

w ustawowym terminie w przypadku każdego z wniosków. Nie bez znaczenia była także realizacja w ustawowych terminach innych zadań Ośrodka (świadczenia rodzinne i z funduszu alimentacyjnego, dodatki mieszkaniowe, wsparcie dla obywateli Ukrainy i podmiotów udzielających im schronienia), a także fluktuacja kadr związana z absencją chorobową, rezygnacją z zatrudnienia, bądź oddelegowaniem do realizacji zadań w innych jednostkach.

(akta kontroli str. 31-32, 223-225, 238-250)

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykorzystanie w 2022 r. dotacji celowej z budżetu państwa na wypłatę dodatku osłonowego, pomimo, że Ośrodek nie zrealizował wszystkich wypłat dodatku, na podstawie wniosków złożonych w styczniu 2022 r. Nieterminowo wypłacono dodatek w kwocie 123,0 tys. zł, co stanowiło 1,5% dodatków wypłaconych w 2022 r. Przyczyną tego był fakt, że w styczniu 2022 r. wpłynęła duża liczba wniosków – ponad 6 tys., które Ośrodek zobowiązany był odpowiednio zweryfikować i wypłacić do końca marca 2022 r., przy jednoczesnym realizowaniu bieżących swoich zadań.

OBSZAR

2. Dotacja celowa z budżetu państwa na realizację świadczeń z funduszu alimentacyjnego

2.1. Wysokość oraz rozliczenie dotacji

Opis stanu faktycznego

2.1.1.

Prezydent Rzeszowa upoważnił Dyrektora MOPS, a na jego wniosek także sześciu pracowników MOPS, do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego i wydawania decyzji, w tym trzech także do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowania i wydawania w tym zakresie decyzji.

(akta kontroli str. 258-268)

Środki na realizację świadczeń alimentacyjnych, a także świadczeń rodzinnych przekazywano z budżetu państwa łącznie w jednej kwocie, zakwalifikowanej w dziale 855 rozdziale 85502⁵². Z otrzymanej w 2022 r. dotacji, na wykonywanie zadań z funduszu alimentacyjnego przeznaczono kwotę 3 590,0 tys. zł, z tego wykorzystano 3 585,5 tys. zł. Kwota ta w stosunku do planowanych i wykorzystanych środków na to zadanie w 2021 r. była niższa odpowiednio o 367,0 tys. zł i o 371,5 tys. zł⁵³. Powodem zmniejszenia dotacji na realizację tego zadania był spadek liczby złożonych wniosków o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, z 674 w 2021 r. do 590 w 2022 r. Zastępca Dyrektora MOPS wyjaśniła, że *spadek liczby złożonych wniosków na okres świadczeniowy 2022/2023 wynikał z niskiego kryterium dochodowego i wzrostu płacy minimalnej.*

(akta kontroli str. 258-264, 269-275, 283-290)

2.1.2.

Na podstawie prowadzonej ewidencji księgowej oraz sprawozdawczości ustalono, że w 2022 r. koszty realizacji zadań z funduszu alimentacyjnego wyniosły 3 742,6 tys. zł. Koszty te zostały pokryte środkami dotacji w wysokości 3 585,5 tys. zł, z tego 3 477,9 tys. zł przeznaczono na świadczenia, a 107,6 tys. zł na obsługę (3% otrzymanej

⁵² Dział 855 Rodzina, rozdział 85502 Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego.

⁵³ W 2021 r. na realizację świadczeń z funduszu alimentacyjnego otrzymano i wykorzystano dotację w wysokości 3 957,0 tys. zł.

dotacji). Udział dotacji z budżetu państwa w finansowaniu kosztów realizacji zadań z funduszu wyniósł 95,80%. Dyrektor MOPS wyjaśniła, że środki w wysokości 3% otrzymanej dotacji wynikające z art. 31 ust. 3 ustawy *o pomocy osobom uprawnionym do alimentów okazały się niewystarczające w stosunku do potrzeb, dlatego też zaangażowane zostały środki własne gminy.*

Koszty realizacji zadań z funduszu alimentacyjnego przekraczające kwotę dotacji pokryto z dochodów własnych Miasta w kwocie 157,1 tys. zł, pochodzących ze ściągniętych należności od dłużników alimentacyjnych⁵⁴, co było zgodne z art. 31 ust. 2 ww. ustawy.

(akta kontroli str. 274, 276-282, 291-297, 318-320, 379-386)

W 2022 r. MOPS przekazywał Wojewodzie miesięczne zapotrzebowania na środki klasyfikowane w rozdziale 85502, na wypłatę świadczeń rodzinnych i z funduszu alimentacyjnego w jednej kwocie. Zastępca Dyrektora MOPS wyjaśniła, że *w ramach comiesięcznych zapotrzebowań na środki w rozdziale 85502 nie było obowiązku rozbicia zapotrzebowanej dotacji na poszczególne zadania.* Wysokość środków na wypłatę świadczeń z funduszu alimentacyjnego określana była na podstawie złożonych i rozpatrzonych wniosków o świadczenia z funduszu alimentacyjnego, a także na podstawie wydatków w miesiącu złożenia zapotrzebowania i w analogicznym okresie roku poprzedniego. Wojewoda przekazywała dotację w terminach i w kwotach wynikających ze zgłaszanego zapotrzebowania. Ośrodek nie kierował do Miasta wniosków o dodatkowe środki ani monitów w sprawie realizacji świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

(akta kontroli str. 185-187, 269-272, 298)

2.1.3. i 2.1.4.

W 2022 r. kwota niewykorzystanej dotacji na realizację świadczeń rodzinnych oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego wyniosła 17,1 tys. zł, w tym 4,5 tys. zł z funduszu alimentacyjnego. Kwota ta została zwrócona na rachunek PUW 20 stycznia 2023 r., zgodnie z art. 168 ust. 6 ustawy *o finansach publicznych.* Na kwotę tą w części 2,3 tys. zł składały się zwrócone w grudniu 2022 r. nienależnie pobrane świadczenia z funduszu alimentacyjnego. Zastępca Dyrektora MOPS, odnosząc się do przyczyn i skutków niewykorzystania całości dotacji, wyjaśniła, że *kwotę tą w większości stanowiły należności z tytułu nienależnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnego, a minimalne niewykorzystanie dotacji nie niosło za sobą żadnych negatywnych skutków.*

(akta kontroli str. 191-192, 273, 299-302)

2.1.5.

Ośrodek przekazywał Miastu kwartalne sprawozdania Rb-50 o dotacjach/wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami za 2022 r. w terminach wyznaczonych w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 r. *w sprawie sprawozdawczości budżetowej*⁵⁵.

(akta kontroli str. 303-322)

⁵⁴ W 2022 r. Miasto zrealizowało dochody, pochodzące ze ściągniętych należności od dłużników alimentacyjnych w wysokości 407,2 tys. zł.

⁵⁵ Dz. U. poz. 144, ze zm.

2.2. Prawidłowość realizacji zadań z funduszu alimentacyjnego

2.2.1.

MOPS sporządzał kwartalne sprawozdania rzeczowo-finansowe z realizacji zadań przewidzianych w ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów zgodnie ze wzorem określonym w rozporządzeniu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 28 września 2017 r.⁵⁶ Sprawozdania te były przekazywane Wojewodzie w terminie określonym w § 2 tego rozporządzenia.

(akta kontroli str. 323-360)

2.2.2.

W Ośrodku nie analizowano efektów uzyskanych w wyniku wydatkowanych środków z funduszu alimentacyjnego, np. ilości wypłaconych świadczeń, liczby dzieci objętych dofinansowaniem. Zastępca Dyrektora MOPS wyjaśniła, że *Ośrodek nie prowadził dodatkowych analiz ww. efektów. Analizy takie nie były wymagane. Skutki realizacji wsparcia w formie świadczeń z funduszu alimentacyjnego były wykazywane w kwartalnych sprawozdaniach rzeczowo-finansowych z realizacji zadań przewidzianych w ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.*

(akta kontroli str. 258-265)

2.2.3.

MOPS do obsługi świadczeń z funduszu alimentacyjnego wykorzystywał, na podstawie wykupionej licencji, oprogramowanie *Fundusz Alimentacyjny*, dla którego producent uzyskał świadectwo zgodności⁵⁷. W programie tym gromadzone były: dane identyfikacyjne oraz adres zamieszkania wnioskodawcy i członków jego rodziny, dane kontaktowe, numer rachunku bankowego, dane dotyczące sytuacji rodzinnej, zdrowotnej, dochodowej i zawodowej członków rodziny. Oprogramowanie umożliwiało generowanie m.in. następujących zestawień: raport z listy wprowadzonych wniosków i danych w nich zawartych, raport z listy rozstrzygnięć, raport dotyczący wypłat z funduszu alimentacyjnego⁵⁸.

(akta kontroli str. 27-30, 258-264)

Do kontroli wybrano w sposób celowy 30⁵⁹ wniosków o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego złożonych w 2022 r. i zakończonych wydaniem decyzji pozytywnych⁶⁰, na podstawie których w 2022 r. wypłacono łącznie 66,2 tys. zł świadczeń⁶¹. Przyznanie świadczenia następowało odpowiednio na wniosek osoby uprawnionej lub jej przedstawiciela ustawowego. Wnioski składane były na formularzu, którego wzór opublikowano na stronie internetowej Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej (papierowo) lub na formularzu określonym na portalu informacyjno-usługowego Emp@tia (w formie elektronicznej). Analizowano je pod względem kryteriów określonych w rozdziale 4 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz w rozporządzeniu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki

⁵⁶ Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 28 września 2017 r. w sprawie sprawozdań rzeczowo-finansowych z realizacji zadań przewidzianych w ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. poz. 1812).

⁵⁷ Świadectwo zgodności wydane na podstawie § 7 ust.1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 czerwca 2010 r. w sprawie systemów teleinformatycznych stosowanych do realizacji zadań w zakresie świadczeń z funduszu alimentacyjnego w urzędach administracji publicznej (Dz. U. Nr 118, poz. 798).

⁵⁸ Analizy i raporty mogą być zapisywane w formatach: *.pdf, *.rtf, *.odt, *.xls, *.csv, *.html.

⁵⁹ Wnioski wybranych w następujący sposób: po sześć pierwszych złożonych w sierpniu i wrześniu 2022 r.; pięć pierwszych złożonych październiku 2022 r.; cztery pierwsze złożone w lipcu 2022 r.; dwa pierwsze złożone w listopadzie 2022 r.; pierwsze złożone w miesiącach styczeń-czerwiec 2022 r. oraz grudniu 2022 r.

⁶⁰ Oznaczenie wnioskodawcy i data złożenia wniosku: 1813 z 11 stycznia 2022 r.; 254 z 7 lutego 2022 r.; 14132 z 7 marca 2022 r.; 44390 z 4 kwietnia 2022 r.; 52787 z 5 maja 2022 r.; 23465 z 30 czerwca 2022 r.; 5727 z 1 lipca 2022 r.; 6890 z 13 lipca 2022 r.; 8785 z 27 lipca 2022 r.; 3225 z 29 lipca 2022 r.; 11650, 8255, 6276, 26089, 1740, 25225, 55493 z 1 sierpnia 2022 r.; 8208, 21779 z 1 września 2022 r.; 43136, 7880, 44942 z 2 września 2022 r.; 55807 z 3 października 2022 r. (dwa wnioski); 780, 960 z 3 października 2022 r.; 22890 z 4 października 2022 r.; 1050 z 2 listopada 2022 r.; 34516 z 4 listopada 2022 r.; 3120 z 7 grudnia 2022 r.

⁶¹ Co stanowiło 1,8% wykorzystanej w 2022 r. dotacji.

Spolecznej z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach w sprawach o ustalenie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego⁶². W przypadku braków wzywano wnioskodawcę do uzupełnienia wniosku lub brakujących dokumentów, zgodnie z § 8 ww. rozporządzenia. Ustalając prawo do świadczenia Ośrodek realizował obowiązek samodzielnego uzyskiwania informacji od innych organów, o którym mowa w art. 15a ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Do ustalenia dochodu członka rodziny pozyskiwał informacje m.in. od organów podatkowych, Ministra Finansów oraz organów emerytalno-rentowych. Prawo do świadczenia ustalano na okres świadczeniowy począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek, nie wcześniej niż od początku okresu zgodnie z art. 18 ww. ustawy. Wydawano decyzje przyznające świadczenie, które doręczano wnioskodawcom. Wypłaty świadczeń w wybranych przypadkach odbywały się terminowo i w kwotach określonych w tych decyzjach, zgodnie z zasadami określonymi w art. 20 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

(akta kontroli str. 361-368)

Z 590 wniosków złożonych w 2022 r. 531 (90%) wniosków rozpatrzono pozytywnie, 45 (8%) pozostawiono bez rozpatrzenia lub nie rozpatrzono, a 14 (2%) rozpatrzono negatywnie. Przyczyną pozostawienia wniosku bez rozpatrzenia był brak wywiązywania się przez wnioskodawcę w wyznaczonym terminie z obowiązku wskazanego w wezwaniu, a powodem nierozpatrzenia wniosków była m.in. rezygnacja – wycofanie wniosku, czy też przekazanie wniosku do rozpatrzenia według właściwości ze względu na miejsce zamieszkania wnioskodawcy.

Przyczyną odmowy przyznania świadczenia było natomiast przekroczenie ustawowego kryterium dochodowego. Zastępca Dyrektora MOPS wyjaśniła, że *na niniejsze wpłynął wzrost płacy minimalnej*. Wszyscy wnioskodawcy, których wnioski zostały rozpatrzone negatywnie, otrzymali decyzję.

(akta kontroli str. 369-378)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykorzystanie w 2022 r. dotacji celowej z budżetu państwa na realizację świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

V. Uwagi i wnioski

Mając na względzie fakt, że wypłata dodatków osłonowych, o których mowa w stwierdzonej nieprawidłowości, została już zrealizowana, Najwyższa Izba Kontroli odstępuje od formułowania uwag i wniosków.

---

⁶² Dz. U. poz. 1467.

VI. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie⁶³ umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK w Rzeszowie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Rzeszów, 17 marca 2023 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Rzeszowie
Dyrektor
Wiesław Motyka

Kontroler

/-/

Marek Sikora
specjalista k. p.

/-/

---

⁶³ Najwyższa Izba Kontroli zwraca się z prośbą o zgłaszanie, w miarę możliwości, zastrzeżeń opatrzonego kwalifikowanym podpisem elektronicznym, na adres elektronicznej skrzynki podawczej (ePUAP) NIK lub na adres mailowy NIK wskazany w stopce na pierwszej stronie niniejszego wystąpienia. W przypadku zaś nadania pisma z zastrzeżeniami (pisma opatrzonego własnoręcznym podpisem) w placówce pocztowej operatora wyznaczonego, NIK zwraca się z prośbą o dodatkowe przekazanie skanu tych zastrzeżeń na ww. adres mailowy.